

Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. Ислом: йўналишлар, мазҳаблар, оқимлар. Хуснитдинов З. Ўзбекистон миллий энциклопедияси, – Тошкент: 2000. – 158 б.
2. Гумилев Л.Н. Ритмк Евразии. — М.: ЭКОПРОС, 1993
3. Поздняков Е.А. Геополитика. — М.: Прогресс. Култура, 1995.
4. Савитский Л.Н. Континент Евразия. — М.: Аграф, 1997.
5. Сорокин К.Э. Геополитика современности и геостратегия России. — М.: Россиян, 1996.
6. Тревоги мира. Социалгнке последствия глобализатсии мировкх процессов. ЮНРИСД. Женева, 1995. С. 10-11.
7. Хужанов Б.А. Геосийсат ва мафкуравий жараёнлар. Т.: СТИБОМ, 2002.

Axborot manbalari:

1. www.pedagog.uz
2. www.gov.uz - O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali
3. www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi
4. www.ziyonet.uz – O‘zbekiston Respublikasi axborot ta’lim tarmog‘i
5. www.Cspu.uz – Chirchiq davlat pedagogika universiteti axborot resurslari markazi

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

GEOSIYOSAT ASOSLARI
FANINING ISHCHI O‘QUV DASTURI (SILLABUSI)
Kunduzgi 4-kurs

Bilim sohasi: 100 000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi: 110 000 – Ta’lim
Ta’lim yo’nalishi: 60112100 – Milliy g’oya, ma’naviyat asoslari va huquq ta’limi

№	Mashg’ulot turi	Ajratilgan soat	Semestr	
			8	
			Ajratilgan soat	Ajratilgan kredit
1	Ma’ruza	26	26 ✓	6 ✓
2	Seminar	52	52 ✓	
3	Kurs ishi	-	-	
4	Mustaqil ta’lim	78	78 ✓	
5	Jami auditoriya soati	156	156 ✓	
6	Umumiy soat	156	156 ✓	

Chirchiq – 2024

Fanning ishchi o'quv dasturi (Sillabusi) Chirchiq davlat pedagogika universiteti kengashining 2024-yil "22 06" dagi 14-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchi:

B.M.Qandov Chirchiq davlat pedagogika universiteti "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrasida dotsenti, f.f.d(PhD)

Taqrizchilar:

I.M.Mirzoqulov O'zDJTU "Ijtimoiy-gumanitar fanlar" kafedrasida dotsenti, f.f.n.

N.Nazarov Chirchiq davlat pedagogika universiteti "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrasida falsafa fanlari doktori professor

Fanning o'quv ishchi dasturi Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti 2024__ yil "26" 06 dagi 12- sonli majlisida muhokamadan o'tkazilgan.

Fakultet dekani:

R.A.Ikramov

Fanning o'quv ishchi dasturi Chirchiq davlat pedagogika universiteti Gumanitar fanlar fakulteti "Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi" kafedrasining 2024__ yil "22 06" dagi 24 - sonli majlisida ko'rib chiqilgan va tasdiqlashga tavsiya qilindi.

Kafedra mudiri:

G.G.G'afarova

Fan/modul kodi Geos 3156 ✓	O'quv yili 2024-2025	Semestr 8 ✓	ECTS – Kreditlar 6 ✓	
Fan/modul turi Tanlov ✓	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 6 ✓	
1	Fanning nomi	Audiotoriya mashg'ulotlari	Mustaqil ta'lim	Jami yuklama
	Geosiyosat asoslari	78 soat ✓	78 soat ✓	156 soat ✓

1.O'quv fanini o'qitish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

“Geosiyosat asoslari” fani geosiyosiy jarayonlarni spetsifik sotsial fenomen sifatida kompleks taxlil qilishdan iborat. Shuningdek, geosiyosat asoslarining mazmun-mohiyati, uslublari, vazifalarini tahlil etish; geosiyosiy jarayonlarning mohiyati, tarkibi, umumiy qonuniyatlarini ochib berish; geografik makon ustidan nazorat o'rnatishning asosiy tiplarini, uni amalga oshirish resurslarini belgilab olish; geosiyosiy jarayonlar va geosiyosiy bilimlarning rivojlanib borish davrlarini taxlil etish; jahonning bugungi geosiyosiy manzarasini qarab chiqishda turli mintaqa mamlakatlarining geosiyosiy xususiyatlarini taxlil qilish; mafkuraviy jarayonlarni globallasuvi jarayonida O'zbekistonning geosiyosiy manfaatlarini belgilab olish. Dunyoning siyosiy-mafkuraviy manzarasini, unda kechayotgan g'oyaviy kurashlardan ko'zlangan tub maqsad-manfaatlarining asl qiyofasini ochib berish bo'yicha bilimlar bilan qurollantiradi.

2. Geosiyosat asoslari fanining maqsad va vazifalari.

Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda geosiyosiy bilimlarning asoslarini o'zlashtirish, zamonaviy geosiyosatdagi mavjud tushunchalar to'g'risida nazariy g'oyalarni, shuningdek dunyoning turli mamlakatlari va mintaqalaridagi siyosiy vaziyatni tahlil qilish bo'yicha amaliy ko'nikmalarni shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi – talabalarda geosiyosiy voqelikning murakkab masalalarini anglash qobiliyatini shakllantirish, mustaqil fikrlash va tarixiy davlatlararo jarayonlar va institutlarni baholash ko'nikmalarini shakllantirish.

3. Ma'ruza mashg'ulotlari

№	Mashg'ulot mavzulari	Dars soatlari hajmi
VIII - semestr		
1	«Geosiyosat asoslari» fani predmeti, obykti va ilk manbalari, rivojlanish tarixi: qadim va o'rta asrlar davrida geosiyosiy g'oyalar va nazariyalar.	2
2	«Geosiyosat asoslari»ning kategoriyalari, qonunlari, metodlari	2

	va funksiyalari.	
3	Klassik geosiyosatning asosiy g'oyalari va tamoyillari. Rossiyadagi geosiyosiy oqimlar va maktablari. Yangi davr geosiyosiy nazariyalari va maktablari.	2
4	Turkiston hududida vujudga kelgan dastlabki geosiyosiy bilimlar va harakatlar.	2
5	XX asrning ikkinchi yarmi va hozirgi davrda G'arb mamlakatlarining geosiyosati.	2
6	«Katta o'yin» konsepsiyasi va uning geosiyosiy mohiyati (1-bosqich).	2
7	Geosiyosiy munosabatlar tizimida AQSHning roli.	2
8	Xitoyning geostrategik siyosati va uning mohiyati.	2
9	Geopolitika va yaponiyaning ijtimoiy taraqqiyoti.	2
10	Turklarning geosiyosiy qarashlari va nazariyalari.	2
11	Yangi ming yillikda Markaziy Osiyoda xavfsizlikni ta'minlash muammolari.	2
12	Jahon geosiyosiy tuzilmasining shakllanishi: geosiyosiy davrlar va modellar. Hozirgi jahon sistemasi va uning geosiyosiy voqeligi.	2
13	«Yangi katta o'yin» konsepsiyasi va uning geosiyosiy mohiyati.	2
Jami:		26

Ma'ruza mashg'ulotlari innovatsion pedagogik texnologiyalarga asoslanib interfaol metodlar, "Keys-stadi", "Blits so'rov", "Nima uchun" kabilar usullardan foydalanib multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akadem guruhlariga o'qitiladi.

4. Seminar mashg'ulotlari mavzusi

№	Mashg'ulot mavzulari	Dars soatlari hajmi
VIII - semestr		
1	«Geosiyosat asoslari» fani predmeti, obykti va manbalari	2
2	Geosiyosatning ilk manbalari va rivojlanish tarixi: qadim va o'rta asrlar davrida geosiyosiy g'oyalar va nazariyalar	2
3	«Geosiyosat asoslari»ning kategoriyalari, qonunlari, metodlari va funksiyalari	2
4	Klassik geosiyosatning asosiy g'oyalari va tamoyillari.	2
5	Rossiyadagi geosiyosiy oqimlar va maktablari	2
6	Yangi davr geosiyosiy nazariyalari va maktablari	2
7	Turkiston hududida vujudga kelgan dastlabki geosiyosiy bilimlar va harakatlar	2

8	XVI-XIX asrlarda vujudga kelgan geosiyosiy bilimlar va harakatlar	2
9	Klassik geosiyosat: XIX asrning ikkinchi yarmi – XX asrning birinchi yarmida G'arb geosiyosiy maktablarning asosiy g'oyalari va nazariyalari	2
10	Jahon urushi davrida urush qatnashchisi bo'lgan asosiy davlatlarning geosiyosiy konsepsiyalari va maqsadlari	4
11	«Katta o'yin» konsepsiyasi va uning geosiyosiy mohiyati (1-bosqich).	4
12	Yangi ming yillikda Rossiya	2
13	Geosiyosiy munosabatlar tizimida AQSHning roli.	2
14	Xitoyning geostrategik siyosati va uning mohiyati	2
15	Geopolitika va yaponiyaning ijtimoiy taraqqiyoti	2
16	Turklarning geosiyosiy qarashlari va nazariyalari	2
17	Markaziy Osiyo regionidagi geosiyosiy jarayonlar	2
18	Yangi ming yillikda Markaziy Osiyoda xavfsizlikni ta'minlash muammolari	4
19	Jahon geosiyosiy tuzilmasining shakllanishi: geosiyosiy davrlar va modellar	2
20	Hozirgi jahon sistemasi va uning geosiyosiy voqeligi	2
21	O'zbekiston va SHHT geosiyosiy istiqbollari	2
22	«Yangi katta o'yin» konsepsiyasi va uning geosiyosiy mohiyati	4
Jami:		52

Talabalar fanni puxta o'zlashtirishi uchun o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tatbiq qilish muhim ahamiyatga ega. Fanni o'zlashtirishda darslik, o'quv va metodik qo'llanmalar, tarqatma materiallar, elektron materiallardan foydalaniladi. Ma'ruza, seminar mashg'ulot mavzulariga mos ravishda ilg'or pedagogik texnologiyalar tanlanadi. Fanni o'qitishda «Tarmoqlar», «Aqliy xujum», «Bumerang», «Yelpig'ich», «Tarozi», «Klaster», «Venn halqachalari» kabi pedagogik texnologiyalardan foydalaniladi. Bunda har bir mavzuning o'ziga xosligi hisobga olinadi. Shuningdek, audio-, video-, kompyuter texnikasidan foydalaniladi.

5. Mustaqil ta'lim

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Dars soatlari hajmi
1.	Zamonaviy geosiyosatning tuzilishi va undagi geoiqtisodiyotning o'rni	4
2.	Zamonaviy jahon sistemasi va uning geosiyosiy voqeligi	4
3.	Global geosiyosiy tuzulmasining shakllanishi: davrlar va	4

	modellar	
4.	Yangi ming yillikda Markaziy Osiyoda xavfsizlikni ta'minlash vazifalari. Avg'oniston muammosi	4
5.	O'zbekiston va ShHT geosiyosiy istiqbollari	4
6.	O'zbekiston va MDH davlatlari o'rtasidagi geosiyosiy munosabatlar istiqbollari	4
7.	Milliy manfaatning asosiy tarkibiy qismlari, shakllari va ularni amalga oshirish usullari	4
8.	Milliy xavfsizlik tushunchasi va uning tarkibiy qismlari	4
9.	Milliy xavfsizlikni ta'minlashning eng muhim vositasi va yo'nalishlari	4
10.	Yangi ming yillikda Rossiya-AQSH-Xitoy munosabatlari rivoji va istiqbollari	4
11.	Geosiyosiy munosabatlar tizimida AQSHning roli	4
12.	Xitoyning geostrategiyasi va uning mohiyati	4
13.	Yaponiyaning uzoq shardagi geosiyosati va ijtimoiy taraqqiyoti	4
14.	Mintaqaviy geosiyosiy voqelikda Turkiyaning roli	4
15.	Markaziy Osiyo regionidagi geosiyosiy jarayonlar	2 ✓
16.	Yangi katta o'yin konsepsiyasi va uning geosiyosiy mohiyati	2 ✓
17.	Ikki qutbli dunyoning barham topishi, dunyoning yangi geosiyosiy xaritasida Markaziy Osiyo: strategik muvozanat, yangi ming yillik muammolari va yondashuvlar	2 ✓
18.	Insoniyatga xavf solayotgan tahdidlar	2 ✓
19.	Barqarorlik shartlari	2 ✓
20.	Taraqqiyot kafolatlari	2 ✓
21.	Mumtoz geosiyosatning asosiy g_oyalari va tamoyillari	2 ✓
22.	Geosiyosiy oqimlar va maktablar	2 ✓
23.	Yangi davr geosiyosiy nazariyalari va maktablari	2 ✓
24.	Turkiston hududida vujudga kelgan dastlabki geosiy bilimlar va harakatlar	2 ✓
25.	XVI-XIX asrlarda vujudga kelgan geosiyosiy bilimlar va harakatlar	2 ✓
	Jami:	78

6. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettirish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

7. Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan, O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligidan 2018-yil 26-sentyabrdagi 3069-son bilan ro'yxatdan o'tkazilgan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi" nizomga muvofiq ishlab chiqildi.

1	2
Baholash usullari	Yozma ishlar, og'zaki so'rov, ko'rgazmalar
Baholash mezonlari	<p>5- "a'lo"</p> <ul style="list-style-type: none"> - xulosa va qaror qabul qilish; -ijodiy fikrlay olish; - mushohada yurita olish; -olgan bilimlarini amalda qo'llay olish; -mohiyatini tushunish; -bilish, aytib berish; -tasavvurga ega bo'lish
	<p>4- "yaxshi"</p> <ul style="list-style-type: none"> - mushohada yurita olish; -olgan bilimlarini amalda qo'llay olish; -mohiyatini tushunish; -bilish, aytib berish; -tasavvurga ega bo'lish.
	<p>3- "qoniqarli"</p> <ul style="list-style-type: none"> -mohiyatini tushunish; -bilish, aytib berish; -tasavvurga ega bo'lish.
	<p>2- "qoniqarsiz"</p> <ul style="list-style-type: none"> -aniq tasavvurga ega emaslik, bilmaslik.

Asosiy adabiyotlar:

1. Geosiyosat asoslari: tuzuvchi f.f.d. dots. A.R.Samadov. O'quv qo'llanma. – Samarqand: SamDU nashri, 2021. – 344 bet.
2. Жалилов А.Т. Геоисёсаг. Тошкент. Академиа. 2020 й. 134 б
3. Нартов Н.А. Геополитика. Учебник. – Москва: ЮНИТИ, 2000